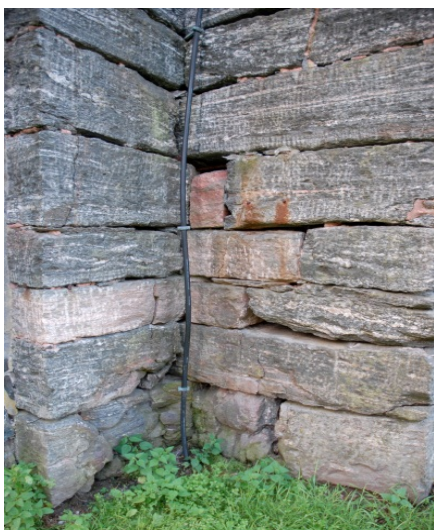




Länsstyrelsen
Värmland

KULTURMILJÖVÅRDANSLAGET - BIDRAG TILL KULTURMILJÖER

Värmlands län



Publ nr 2015:16
ISSN 0284-6845

Foton: Länsstyrelsen
Rapporten är sammanställd av Sara Bodin Olsson.

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad
010-224 70 00, www.lansstyrelsen.se/varmland

Innehåll

1	Bidrag till kulturmiljövård	1
1.1	Begränsningar	2
2	Hur prioriterar Länsstyrelsen?	2
3	Förväntade effekter av kulturmiljöanslaget	5

1 Bidrag till kulturmiljövård

Kulturmiljövårdsanslaget (Anslaget 7:2 Bidrag till kulturmiljövård) är ett statligt anslag för vård av vårt gemensamma kulturarv. Riksantikvarieämbetet fördelar anslaget till länsstyrelserna, som i sin tur fördelar det vidare i form av bidrag till privatpersoner, olika organisationer och verksamhetsutövare.

Syftet är att åstadkomma största möjliga positiva, regionala effekt och nytta för kulturmiljön utifrån riksdagens och regeringens övergripande mål för kulturmiljövårdens verksamhet samt regionala kulturmiljöprofilområden.

Bidragsgivningen från kulturmiljövårdsanslaget styrs av *Förordning (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer*. I den första paragrafen fastslås att:

1§ I mån av tillgång på medel får statsbidrag enligt denna förordning lämnas till:

1. vård av värdefulla kulturmiljöer
2. tillgängliggörande av värdefulla kulturmiljöer
3. framtagande av kunskapsunderlag
4. arkeologisk undersökning vid bostadsbyggande
5. arkeologisk undersökning vid mindre arbetsföretag

Bidrag kan lämnas till byggnadsminnen, bebyggelse belägen i kulturresevat eller inom områden som förklarats som riksintressanta för kulturmiljövården, samt till vård av fornlämningar. Bidrag kan också ges till vård av andra värdefulla kulturmiljöer, i mån av medel.

Bidrag kan bara lämnas till de fördyringar som kan uppstå på grund av kulturhistoriskt motiverade kostnader och om det kan antas att miljöns kulturhistoriska värden kommer att kunna bevaras för framtiden.

Bidrag kan även sökas för insatser för att tillgängliggöra värdefulla kulturmiljöer för allmänheten samt för att förmedla kunskap om dessa och de historiska företeelser och händelseförlopp som de representerar.

När det gäller kunskapsunderlag får bidrag lämnas både till att ta fram underlag, som är nödvändiga för att genomföra vårdinsatser på objekt som faller in under värdefulla kulturmiljöer, och till att ta fram generella eller riktade regionala och kommunala kunskapsunderlag, som syftar till att ta till vara kulturhistoriska värden i samhällsplaneringen.



Skadade murverk vid Borgviks hyttruin, Borgviks socken, Grums kommun.



Tillgänglighetsanpassning vid fornlämningsområdet Ulvudden 2009 på fastigheten Rosenborg 1:30, i Säffle kommun.

Bidrag kan även i vissa fall ges till arkeologiska undersökningar vid bostadsbyggande i äldre stadskärnor samt vid mindre arbetsföretag. Möjligheterna till sådana bidrag är dock starkt begränsade.

Vid bidragsgivningen ska:

- Möjligheterna till medfinansiering från andra aktörer beaktas
- Särskild vikt läggs vid att kulturarvet så långt som möjligt görs tillgängligt och användbart för alla
- Särskilt beaktas fastighetsägarens egen insats och möjlighet att långsiktigt upprätthålla en ändamålsenlig förvaltning av de kulturhistoriska värdena

1.1 Begränsningar

I förordningen anges ett antal begränsningar i hur medlen får användas. Bidrag får inte lämnas till en statlig myndighet i egenskap av fastighetsförvaltare eller till åtgärder som kan få kyrkoantikvarisk ersättning. Bidrag får inte heller lämnas till åtgärder som har fått ersättning enligt 2 kap. förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. När det gäller bidrag för arkeologisk undersökning vid mindre arbetsföretag enligt 13 § (Kulturmiljölag (1988:950)) får det inte lämnas till ett statligt eller kommunalt organ.

2 Hur prioriterar Länsstyrelsen?

Länsstyrelsen ska med hjälp av kulturmiljöanslaget arbeta för att länets värdefulla och hotade kulturarv bevaras, brukas och hålls levande. Detta kan i sin tur ge förutsättningar för en god livsmiljö, regional utveckling och stimulans för enskilda att vårda den egna kulturmiljön. Målet är att uppnå största möjliga kulturmiljönytta i Värmland.

Eftersom medlen är starkt begränsade måste Länsstyrelsen prioritera mellan inkomna ansökningar. Kulturmiljöanslaget ska i första hand fördelas till vård och restaurering, information om och kunskapsuppbyggnad kring kulturhistoriskt värdefulla byggnader, kulturlandskap och fornlämningar samt till insatser som ökar tillgängligheten till länets kulturarv.



Timmerlagning år 2010 på uthus vid Ritamäki finngård, Lekvattnets socken, Torsby kommun.

Vid prioriteringen mellan inkomna ansökningar använder Länsstyrelsen:

1. *Förordning (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer* som styr vilka ansökningar som kan få bidrag.
2. De nationella målen för kulturmiljöarbetet:
 - a. ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas,
 - b. människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön,
 - c. ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser,
 - d. en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen
3. De nationella miljömålen, och då främst:
 - a. Ett rikt odlingslandskap
 - b. God bebyggd miljö
 - c. Ett rikt växt- och djurliv
 - d. Levande sjöar och vattendrag
 - e. Myllrande våtmarker
 - f. Levande skogar
4. Kulturmiljöstrategi Värmland (publikationsnummer 2012:03). I strategin pekas ett antal fokusområden ut, bland annat:
 - a. skyddade miljöer med lagskyddade objekt som fornlämningar, byggnadsminnen och kulturresevat
 - b. värdefulla miljöer med geografisk avgränsning som områden av riks- och regionalt intresse för kulturmiljövården
 - c. kunskapsuppbyggnad och informationsspridning

- d. kulturarvet som regional utvecklingsfaktor
5. Länets regionala kulturprofilområden:
- a. skogens kulturarv; med värdefulla kulturspår efter tidigare markanvändning
 - b. Det skogsfinska kulturarvet; med flertalet rökstugor och bastur som är specifikt för Värmland
 - c. Vänerskärgården, som avspeglar verksamheter och utnyttjande av Vänern
 - d. Modernismens kulturarv; med form och design med betoning på efterkrigstidens bebyggelse



Mosaikfasad vid Åttkantsgatan 11, kv Uttern 20 i Haga, Karlstads tätort och kommun.

3 Förväntade effekter av kulturmiljöanslaget

Bidragsfördelningen förväntas ge effekter i form av:

- ökad medvetenhet om länets kulturhistoria
- ökad medvetenhet om landskapets historiska dimension och kulturhistoria
- ett långsiktigt bevarande av kulturhistoriskt värdefulla landskap, bebyggelsemiljöer och ekonomibyggnader med koppling till lantbruket
- ökad kunskap om byggnadsvård med regionala och lokala byggnadstraditioner samt att traditionellt hantverkskunnande och materialkännedom upprätthålls
- ökad tillgänglighet till länets mest sevärda kulturmiljöer
- ökat antal besökare till länets kulturhistoriskt värdefulla besöksmål
- ökade möjligheter för olika grupper att ta del av länets kulturarv
- ökad kringverksamhet i samband med turism, vilket gynnar den regionala utvecklingen
- ökad delaktighet samt stärkt lokal förankring och attraktivitet
- ökad måluppfyllelse av miljömålen



Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland